

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

995

H

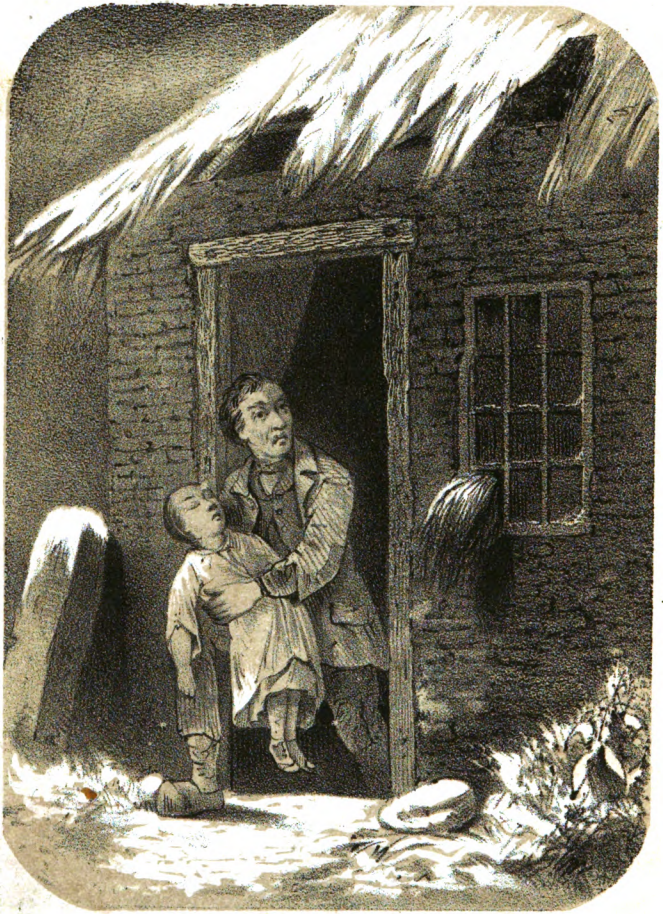
1

995861

Zeer zeldzaam
Rode Steen

m72-0882

Digitized by Google

EEN WINTERNACHT.

IN

DRIE AFDEELINGEN,

MET EEN NAWOORD.

- I. DE ONTMOETING OP DEN GRINDWEG.
- II. BIJ DEN ONTVANGER.
- III. EEN ANDER VERTREK.

DOOR

J. J. CREMER.

Uitgegeven ten voordeele van eerlijke armoede.

TE ARNHEM, BIJ
Is. AN. NIJHOFF EN ZOON.
1854.

DE ONTMOETING OP DEN GRINDWEG.

De ondergaande Decemberzon kleurde het witte landschap met dien gulden rozenbloed, die den opmerkzamen natuurbeschouwer een kreet van bewondering ontlokt, die hem verbaasd doet staan over Gods grootheid in de schepping, die hem met eerbied vervult voor dien Almagtige, die met de laatste stralen der neigende zon een dood en dor landschap als bezielde en schoonheid geeft.

»Wonderbaar schoon!» sprak een voetganger bij zich zelve, die, in eene warme kleeding gestoken, een oogenblik zijn haastigen tred vertraagde, om het zoo even vermelde natuurtooneel meer naauwkeurig te kunnen gadeslaan.

»Schoon! schoon!» zeide hij nogmaals schier overluid, doch zich omwendende, om ook naar dien kant een onderzoekenden blik te slaan, blies hem de fijne noordoosten wind zoo scherp in het aangezicht, dat hij met de woorden: »Ontzettend koud!», zijne ooren dieper in den kraag van zijn overjas stak, de bouffante nog wat vaster toehaalde en zoo met verdubbelde snelheid zijnen togt langs den grindweg naar het naburige dorp H. vervolgde. Met verschillende gewaarwordingen vervuld en snel voorttredende, had hij verder weinig het wintertooneel rondom zich gadeslagen en, het voetpad door de hoog opgepakte sneeuw vervolgende, zag hij niet, hoe de gulden avondgloed had opgehouden de besneeuwde boomen en velden te kleuren; bespeurde hij niet, hoe de vale tint van den nacht al

meer en meer het daglicht verving en hoorde hij, door zijn eigen krakenden tred, de schreden niet van een uiterst armoedig gekleed manspersoon, die voor eenige oogenblikken het erf eener aanzienlijke hoeve van ter zijde was afgekomen, en hem nu als op den voet volgde.

»'t Is koud, heerschap!» klonk het nu eensklaps achter den eersten voetganger, waardoor deze zich ontsteld omwendde en den spreker in het verkleumde aangezicht zag.

»Dat verzekert ik je,» antwoordde hij, en zich van den schrik der onverwachte aanspraak herstellende, ging hij op het smalle voetpad een weinig ter zijde, om zijnen volgman den voorgang te gunnen, 't geen hem in elk geval aangenamer was.

De tweede wandelaar scheen echter geen lust te gevoelen om voorbij te gaan en alleen zijn weg te vervolgen, want het op zijde gaan van zijn voorganger als eene uitnoodiging om nevens hem te komen aanmerkende, deelde hij het gezegde smalle sneeuwpad met den welgekleeden wandelaar, waardoor deze telkens genoodzaakt was in de dikke sneeuw te stappen.

»'t Is op doodvriezen af, heerschap!» hernam de eerste spreker weder, terwijl hij op een trippeldrafje hard stappende met den heer gelijken gang hield.

Het heerschap, weinig met zijn nieuwen gezelschap ingenomen, antwoordde hem niet, maar nam hem van ter zijde nauwkeurig in oogenschouw. Die plunje zag er ongelukkig uit. Het opperstuk, dat noch rok, noch jas, noch buis kon genoemd worden, was zoodanig gelapt en gehavend, dat zijne ware afkomst of kleur zelfs niet meer te gissen was; de broek, die den man veel te kort was, scheen wel de aflegger van een meer bemiddelde te zijn, althans het goed, schoon eene zomerstof en ook danig verschoten, was zeker fijn, en in zijn soort sterk te noemen; wat de verwarming van dat stuk betrof, die zal zeker veel te wenschen hebben overgelaten, want luchtig fladderde het om de (door eene winkelhaak zichtbare) anders ongedekte beenen van den man, wiens bloote voeten

verder in een paar met hooi gevulde klompen staken. Het hoofd was met een versleten stuk van een aardappelenzak gedekt, waarvan de punten om den hals waren zaamgeknoopt.

»Nee, 't is vreeselik,” vatte de arm gekleede, niet afgeschrikt door het zwijgen van zijn medeman, nogmaals het woord op. — »Nee, ik zeg dan maar dat 't vreeselik is; als ge niets *in* 't lijf hebt, haast niets *aan* 't lijf kunt krijgen, en 't zoo koud is dat men zich niet eens kan warm loopen.”

»Ja, ja,” was nu het antwoord van den welgekleede, »dat is verschrikkelijk.”

»Begrijpen en verstaan kun j'et,” hernam de man met het zomerbroekje, »maar gevoeld of ondervonden heij 't zeker nooit, heerschap?” en vragend zijn gezet aanzieende, sloeg hij de koude, ongedekte handen onder de oksels.

»'t Moet zeker hard zijn,” antwoordde het heerschap ontwijkend.

»Hard — hard!” hernam de man, bitter lagchende, »ge most 't eens even beproeven. Geef mij dien warm gevoerden overjas maar, als ge 't voelen wilt, dan kunt ge mijn buis toe krijgen.”

Een wonderlijk gevoel van — vrees bekreop den gevraagde; dat gezelschap begon hem in het geheel niet aan te staan en hij gevoelde groot berouw over zijne onvoorzigtigheid, dat hij zich zonder eenig verdedigingsmiddel, in zulk een slechten tijd, bij zulk eene strenge koude en bij den invallenden avond, alleen, op een eenzamen en zelfs, bij gerucht, onveiligen weg had gewaagd. Van ter zijde hield hij den steeds voorttrippelenden man in het oog, en een weinig zijnen tred inhoudende gaf hij hem tevens den voorgang; terwijl hij, zijne vrees willoende bedekken, half lagchende zeide: »Wel, wel, gij doet mij daar al een aardigen voorslag. 't Zou eene vreemde wereld worden, indien hij, die één jas had, dien moest uittrekken om hem een ander te geven, die er geen had.”

De schamel gekleede bleef altijd op hetzelfde trippeldrafje, zonder te antwoorden, doorklotsen. Wonderlijke denkbeel-

den gingen hem door het brein, en, na nog eenige oogenblikken zwijsens, bleef hij eensklaps staan, en schuins achter zich het heerschap aanzierende, riep hij, weder vreemd lagchende: »vreemde wereld!!!...»

Doch zich merkbaar geweld aandoende, zette hij zich weder in beweging en klotste voort.

De hevig ontstelde eigenaar van de warme kleeding was een oogenblik door des mans wonderlijke en op zijn gezegde slaande, uitdrukking, geheel van zijn stuk gebragt. Het eenige middel, om zich van dien onrustbarenden reismakker te ontslaan, was: hem een flink geldstuk in de hand te stoppen. — Doch tot dat einde zoude hij zijne ruime gevulde porte-monnaie moeten te voorschijn halen — en wie waarborgde hem dan, dat niet de geheele inhoud prijs zoude zijn, zoowel de gelden van hem zelve, als de driehonderd gulden aan bankpapier, die hij, voor een zijner vrienden, aan den ontvanger van H. (waar hij eenige dagen ging doorbrengen) moest overhandigen? — Neen, 't scheen hem geraden, het geld maar buiten spel te laten, want moest die porte-monnaie worden uitgehaald, dan kon de gouden horologieketting, waaraan een dito uurwerk verbonden was, ook wel gevaar loopen van begeerig beschouwd en dreigend geëischt te worden. De noodzakelijkheid inziende om den ongelukkige in eene goede stemming te brengen, zonder zijne gelden te wagen, deed het heerschap besluiten, om door woorden te beproeven, wat hij door geld gereeder zou hebben erlangd, en den armen togtgenoot weder op zijde tredende zeide hij op ernstigen toon: »Waarlijk, ik heb deernis met uw lot, goede vriend, Hoe gaarne zoude ik u iets geven, zoo ik de middelen bezat: doch gij begrijpt ligt, van mijne kleederen kan ik mij bezwaarlijk ontdoen, en geld"..... hier hield de spreker op, als betrapte hij zich zelve op een logen.

De klotsende gezel, dat voor hem zoo veelbeteekenende woord *geld* hoorende uitspreken, zag het heerschap van ter zijde nogmaals veelbeteekenend aan en herhaalde vragend: »geld....?»

»Ja, ziet gij, ook mij ontbreekt dat klinkende goed” hernam de voorlaatste spreker. »Hoe gaarne ik u ook iets zoude geven, zoo is mij zulks onmogelijk, want ik zelf heb niets; doch.....”

»Doch..” herhaalde de man.

»Doch,” hernam de ook niets bezittende weder, »een wijs en liefderijk God geeft ieder sterveling op aarde zijn bescheiden deel. Den een schenkt Hij schatten, een ander dagelijksch brood, terwijl velen weder met armoede of gebrek moeten worstelen.”

»Gebrek!” riep de man, met akelige oogen zijn nevenman aanzienste, terwijl hij van den trippelenden gang in den geregelden stap overging.

»’t Is waar,” vervolgde hij, »gebrek, gebrek lijden er zoo velen, ook ik heb met de mijnen armoede en bitter gebrek. — ’t Is waar, ’t is waar, — God geeft elk zijn deel. Den grooten geeft Hij geld, den geringen onthoudt Hij zelfs het noodigste. Maar zoowel als Hij den leeuw en den tijger krachten geeft om den buit te bemeesteren, zoo heeft Hij den armen in tijd van nood ook de wapens geschonken om datgene te nemen wat hem wreedaardig onthouden wordt”; en bij deze laatste woorden glinsterden de oogen des armen mans en balde hij de gespierde, doch vermagerde handen zoo veelbeteekenend, dat de inderdaad meewarige, doch tevens eigenbelangzuchtige togtgenoot verschrikt eene schrede achterwaarts deed, waardoor hij op eene gladde verhevenheid der bevrorene sneeuw teregt kwam, uitgleed en achterover nederviel.

’t Was gaande weg reeds meer dan schemerdonker geworden, en niets brak de heerschende stilte in den omtrek af, dan het geluid van een naderend schelletje, welks klanken echter door den angstkreet van, »help! moord!” uit den mond des nederliggenden, aldra verdoofd werden.

»Moord, moord,” bromde de man, die honger had en tot bevriezens toe koud was, met een pijnlijken lach. — »Moor-den..... O God!”..... en nogmaals beschouwde hij, zonder eenige

beweging, den steeds moord en hulp roependen vreemdeling. — Deze, nu het ergste vreezende en alleen op redding bedacht, zocht zich weder op de been te brengen, ten einde dan het hazenpad te kiezen, daar hij toch met zijn lederen schoeisel op den klompenman het veld zeker zoude behouden. Een oogenblik staakte hij dus zijn hulpgeschreeuw, en duidelijk klonk nu het geluid van het reeds genoemde schelletje onzen noodlijdenden voetganger in de ooren, waardoor hij op zijnen weg terug zag, en het postkarretje ontwarende, dat hem reeds op kleinen afstand genaderd was, bedacht hij zich even, smees toen de klompen van zijne voeten, nam ze in zijne handen en verwijderde zich blootsvoets, zoo hard hij loopen kon, van de plek, waar het postkarretje weldra den bevenden voetganger bereikte en waarvan de postiljon dezen, voor een klein drinkgeld, gaarne tot aan het nabijzijnde H. medenam.

BIJ DEN ONTVANGER.

»Daar is mijnheer BAR uit O,» zeide de dienstmaagd van den ontvanger WESTER, het huishoudvertrek binnentredende: »of er ook belet was?» — »Mijnheer BAR,» zeide de ontvanger, die het Handelsblad bij de gloeiende kagchel zat te lezen. »Laat mijnheer binnen, TRUITJE.» TRUITJE ging.

Mevrouw WESTER, die met eenig naaiwerk voor het theeblad was gezeten, pikte in allerijl eenige pluisjes garen op, die voor haar op de tafel verspreid lagen, gaf een zetje aan de moderateurlamp naar boven, zette de bril (die ze waarlijk 's avonds al noodig had) spoedig af, borg die met het kleine snuifdoosje in haar immer verzellend sleutelmandje, opende het fraaije ebbenhouten, rijk met zilver gemonteerde en wel voorziene lepeldoosje zoo spoedig mogelijk, keerde het naar de zijde van een nog ledigen stoel bij de kagchel, en had juist al die belangrijke, voor de ontvangst zoo noodige zaken verrigt, toen de heer BAR binnentrad.

»Welkom! welkom!» riep de ontvanger zijnen vriend bij de deur te gemoet tredende en hem hartelijk de hand drukkende, toe. »Flink woord gehouden, mijn vriend. Wel weerga's wat ben je koud. Kom, spoedig den jas uit, zet je maar gaauw op je gemak.»

»Bonsoir, bonsoir,» zeide BAR, de vriendelijke toespraak met een even hartelijk handschudden beantwoordende. »Hoe vaart mevrouw,» vervolgde hij, op mevrouw WESTER, die inmiddels was opgestaan, toetredende. »Mij dunkt à merveille, althans

ik heb fameus aan u gewonnen. Neen, ik moet zeggen, WESTER, je vrouw ziet er patent uit, en gij — jongens, je bent als een burgemeester."

»Hoe vaar je, hoe vaar je," zeide WESTER, zich triomphant op de korte beentjes heën en weder wiegende. »Heerlijk man, in 't vette der aarde, tegen alle verdrukking in, en dan met zoo'n lastig huispeuzeltje, — maar jij bent danig koud, naar 't schijnt; kom amice, zet je hier lekkertjes in de fauteuil bij de kagchel, dan zal mama je eens een warm kopje thee schenken, en dan zul je wel spoedig bekomen."

»Overheerlijk!" hernam BAR, die inmiddels den overjas had uitgetrokken, dien WESTER hem ontnam en over een leuningstoel hing. »Overheerlijk! maar — die vrind is me te kras," vervolgde hij, op de gloeiende kagchel wijzende, »ik zal liever een weinig... ."

»Hier dan, hier dan, jongen lief," sprak WESTER, den voor BAR bestemden leuningstoel van de kagchel naast de tafel verplaatsende. »Hier dan, vrindje, 'n mensch z'n lust 'n mensch z'n leven."

»Ja, ja, 't is wel waar," zeide mevrouw WESTER, terwijl zij behendig het geopende lepeldoosje naar den nu voor BAR bestemden zetel draaide, »WESTER stookt al te hard. 't Is niet gezond, ik zeg het ieder oogenblik; maar die heeren hier te H., 't is juist of ze altijd bevroren zijn. 't Doet me plezier, dat mijnheer BAR 't nu toch ook eens te warm vindt."

»Nu poes, schenk jij maar eens in," hernam WESTER, »neem het vuurscherm als je de kagchel hindert, maar gun me de warmte als ik je bidden mag. Kom BARTJE, steek een sigaar in je hoofd, echte manilla's, zestig gulden de duizend. Hier is een aschbakje, hier zijn wasjes, doe nu even alsof ge 't huis waart, sans compliments, sans compliments."

Terwijl de heeren nu nog eenigen tijd het gewigtige vraagpunt behandelden, of men de manilla-sigaar aan het dikke of dunne einde moest aansteken, en den geur beoordeelden, dien WESTER hoog opvijzelde en die BAR ten volle beaamde délicieus te

zijn, zag mevrouw WESTER naar het min of meer ouderwetsche, uit haar ouders huis afkomstige vuurscherm om, en bespeurende dat het vrij donker in den hoek tusschen den schoorsteenmantel en de sekretaire was en het dus zeker niet in 't oog zou vallen, schelde zij TRUITJE, die, binnengekomen, door haar bevolen werd de vuurécran uit het salon te halen, maar — voorzigtig — en nadat zij nu een geurig kopje oranje pecco had ingeschonken, kwam TRUITJE terug met het fraai mahoniehouten meubelstuk en plaatste het waar mevrouw beval het te zetten. TRUITJE had het vuurscherm zeer doelmatig geplaatst, doch mevrouw WESTER had het toch niet juist zóó bedoeld; en herstelde dus de fout der dienstmaagd, waardoor de warmte, wel is waar, langs het meubel haar tegen blaakte, doch waardoor ook het daarin geplaatste fraaije borduurwerk beter door BAR kon worden opgemerkt.

»Hoor j't, WIM, hoor j't, kind?" riep de ontvanger, de vuurschermgedachten zijner wederhelft storende. »Wij hebben een interessant persoon in huis, een aangerande. Kom BAR, vertel je historie nog eens."

»U aangerand, mijnheer BAR, och heden! — Een bitterkoekje," vervolgde zij, BAR het zilveren trommeltje voorhoudende.

»Dank u, mevrouw, ik rook," zeide BAR.

»WESTER, jij — lieve," hernam mevrouw.

»Gratias!" zeide WESTER, de manilla vertoonende.

»O, gruns, aangerand!" zeide mevrouw weder, »heus aangerand. Ik hoop niet..."

»Och neen, 't is zoo erg niet," begon BAR, zijn kopje thee langzaam en met onderscheiding drinkende, 't geen mevrouw WESTER met genoegen bespeurde, hoe zéér ze ook naar de aanrandingshistorie verlangde.

»Deelie, deelie," vervolgde BAR. »'t Had wel zoo veel niet om 't lijf, maar toch — 't had erg kunnen afloopen. Ja mevrouw, als 't postkarretje me niet ontzet had, dan lag de ondergeteekende misschien vermoord in de sneeuw op den grindweg."

»Grut, beware!» riep mevrouw WESTER, »och hé, vertel toch...»

BAR wierp zich achter in den leuningstoel, sloeg de beenen regt gemakkelijk over elkander en zijn neus een bad van manillarook gevende, zonder om den geur te denken, maar te meer op de wijze peinzende hoe hij zijn verhaal romantisch genoeg zoude inkleeden, begon hij met de opgesierde gevoelens, die hem aangaande Gods grootheid in de schepping hadden vervuld, hoe hij ieder takje, ieder sneeuwpareltje in den avondgloed met bewondering had aangestaard en eindelijk, als in aanbidding verloren, de schreden achter zich niet had bespeurd van een man die hem maar al te verdacht was voorgekomen en — — BAR's verhaal was al te romantisch en al te langdradig om het woordelijk terug te geven — en hem dan in 't einde met bedreigingen had aangemaand om — »met permissie mevrouw» zich en profond uit te kleeden en hebben en houwen af te geven, hoe hij — BAR — zich toen onverschrokken had te weergesteld, maar voor den gespieerden onverlaat eindelijk had moeten onderdoen, die hem achterover in de sneeuw geworpen had en juist gereed had gestaan, om hem den doodsteek te geven, toen hij, laf als alle booswichten zijn, het hazenpad had gekozen, daar de naderende postkar zijn schandelijk opzet vrijdelde.

De *grutten* en *hedens*, die mevrouw WESTER gedurende BAR's verhaal had ontboezemd, werden, toen dat verhaal geëindigd was, met een verbaasd: »'t Is zonde!» besloten en het medelijdende vrouwenhart gaf haar terstond de woorden op de lippen: »Maar u hebt toch geen letsel bekomen?»

»Niet beduidend; wij zijn voor geen klein geruchtje verwaard,» antwoordde de heldhaftige BAR, maar toen, na dit gezegde, TRUITJE de deur voor Milord, den grooten bruinen jagthond opende, die, een vreemdeling bespeurende, grommende binnenkwam, kwam BAR toch bij zich zelve tot de bewustheid dat hij — krachtig gebluft had.

»Koest Milord — hier!» riep WESTER, die den onvrede-

venden aard van zijn' hond kende en op BAR's gelaat eenige bezorgdheid meende te bespeuren. Toen BAR Milord niet meer hoorde brommen, maar hem rustig achter de kagchel zag liggen, bekwam hij van den schrik, en zijne niet onopgemerkte vrees een weinig willende vergoelijken, zeide hij: »Ja, om je de waarheid te zeggen, vriend, sinds die herhaalde gevallen van hondsdolheid ben ik niet schrikkelijk hondachtig meer, ik.....»

»Ha, ha; ha!» lachte WESTER, hem in de rede vallende, »waart ge bang, dat Milord dol was?» BAR kreeg een kleur, en 't gesprek, dat niet in zijn voordeel was, op een ander onderwerp brengende, zeide hij: »A propos vriend, BREEKER heeft mij de gelden voor je medegegeven,» en de porte-monnaie te voorschijn halende, zocht hij, met de woorden: »Affaires gaan voor,» tusschen een menigte bankjes en muntbilletten naar de drie bankjes van honderd gulden, die hij eindelijk vertoonde en met de woorden: »Ge moogt van geluk spreken, dat ze binnen zijn,» aan WESTER overhandigde.

»In orde, in orde,» zeide de ontvanger, de bankbriefjes één voor één tegen het licht beschouwende, »dank je zeer, voor de moeite. Ja man, dat is aardig geld; je moet weten, dat ik daar al heel fraai ben aangekomen. Verbeel je 't was te B. paardenmarkt. Ik was er toevallig en bleef aan een paard hangen, 'n mooi dier op 't oog: Holsteins ras, dat voor de tilburij wel paréren zou. WIM was wát in de lucht, dat ze nu eindelijk met manlief eens zou kunnen toeren, met eigen viervoet, weetje, 'k had anders altijd een huurbonk uit de Roskam. — Maar zie, toen de Holsteiner door de liefhebbers hier bezien en gekeurd was, vernam ik tot mijn leedwezen, dat hij zoo weerga's volvoetig was, dat hij, in stede van honderdvijftig, geen vijftig gulden waard was. Wat te doen? — ik voerde hem flink haver en brood, menheer, ik liet hem poetsen en rossen dat het zoo'n aard had, menheer, en toen BREEKER nu op een avond in 't dorp was, kwam hij mij bezoeken. 't Gesprek kwam op paarden. Ik vertelde

hem wonderen van mijn Holsteiner. Hij wilde hem zien. Ik dacht" (hier maakte WESTER een beteekenend knipoogje) »natuurlijk niet aan verkoopen." »Nou vraag eens," zeide BREEKER. »Och neen," zeide ik, »'t is m'n liefhebberij." »Tweehonderd?" hernam BREEKER. »Kom, ben je mal," zeef ik. 't Puikpaardje moest nog eens, maar steeds op eene eerbiedige distantie, bekeken worden; want BREEKER is altijd bang voor achteruit slaan, en hij keurde het dan toch zoo fraai, dat hij er nog vijftig en eindelijk nog eens vijftig opzette. Ik sloeg, om hem genoeg te doen — hoe keur j'em — eindelijk toe. 't Paard is eergisteren naar O. gebragt en ik heb de duiten in den zak."

Na dit glimlagchend opgedischt verhaal, brak WESTER in een schaterend lagchen los, en BAR, als ook mevrouw, lachten hartelijk mede.

»Ja, ja," brak mevrouw het lachtrio af, »die WESTER, 't is een jood in zijn hart."

»Een jood!" zeide WESTER, »neen poes, da's 'n dolle uitdrukking — dat is handel. Wat zeg jij, BAR?"

»Wel zeker, 't is zeer gepermitteerd," antwoordde de gevraagde.

»Ja, of het er wel glad door kan, dat weet ik toch niet," hernam mevrouw, »'t is toch een kleine afzetterij."

»Wel allemagtig," riep WESTER, de kagchel op nieuw met steenkolen vullende, »afzetterij! kom, dat klinkt al heel onnoz. Dan is BRIX, de fabrikant, die smokkelt dat ieder het weet, maar die nooit gepind wordt; ook 'n afzetter; dan zijn er zoo veel, die je afzetter kunt noemen. Wel allemagtig! dan is de heele handel afzetterij. Neen, als dat doodzonde is, dan zal 't hier boven dun bezet zijn. — Wees maar bedaard, schat! je zult de — je weet wel — hebben. Kom kind, schenk maar eens in."

Het bedoelde kind lachte heel witjes en voldeed aan manliefs bevelend verzoek.

»'t Is toch regt gezellig," vatte BAR weder het woord op;

»als het buiten zoo akelig koud is, dat men dan binnen zoo fideel en warmpjes gezeten is. He! verbeel je nu eens die arme slokkers, die geen chemise — met verlof — aan 't lijf hebben, dan kan men zich zoo regt verkneuteren.”

»Juist wat ik gisteren nog zeide, niet waar WIM?” zeide WESTER. »Ik heb altijd de meeste voldoening van mijn vet der aarde, als het koud is.”

»Ja,” zeide mevrouw WESTER, »dat stemt ons zoo dankbaar.”

»Wel waar, mevrouw,” hernam BAR: »als we zoo op onze voorregten zien, boven duizenden onzer mede créatures, dan hebben we alle reden van dankbaarheid.”

»'t Moet er op vele plaatsen ook bitter en bitter uitzien,” zeide mevrouw. »Alles is zoo razend duur — verbeel: vier gulden tien de aardappelen, en alles naar rato.”

»En we mogen blij zijn,” sprak WESTER, »dat we ze tot dien prijs binnen hebben, want STUIJER, de groenboer, verkoopt ze nu aan Jan rap en z'n maat voor vier en drie kwart.”

»Ja, 't is wel erg als men het goed bedenkt, 't is haast niet te betalen voor de smalle gemeente,” hernam BAR, die waarlijk niet ongevoelig, maar ook al een mensch was, zoo als er wel meer te vinden zijn.

»Erg!.....” riep de ontvanger, »kom, beste vriend, leuter nu toch niet met den grooten hoop meê. Waarachtig, geloof me, dat volkje is er nog beter aan toe dan andere jaren. Uitdeelingen in massa's, intekeningslijsten, collecten ieder oogeblik; zou je wel willen gelooven, BAR, dat ik op mijn woord van eer al wel twintig gulden sedert een maand drie, vier, aan al dat gemaal ben kwijt geraakt.”

»Och kom,” zeide BAR.

»Ja,” hernam WESTER, »en dan moet je WIM eens vragen, hoeveel centen zij per dag wel aan dat bedelgespuis uitgeeft.”

»Oh hé!” zeide mevrouw, met een gezigt, alsof de som dier centen wel tien gulden bedroeg.

»Neen, 't is meer dan meer,” hervatte WESTER. »Och, geloof me: veel geschreeuw, weinig nood. Ik ben er heel gerust op,

in ons land bestaat geen gebrek. Laten ze net praten wat ze willen, maar ik geef er mooi de brui van om me al dat geschreeuw aan te trekken, en enfin, je kunt nou zoo braaf en zoo christelijk denken als je wilt — en waarachtig ik ben niet ongevoelig — maar wat die dominé's preken, altijd van geven en altijd van nood der armen, dat riekt vreeselijk naar 't communisme, en daar bedankt WESTER hartelijk voor. Ik heb zelf vrouw en kinderen en dus — basta. — Ernstig kan ik ook zijn als 't te pas komt, en dan zeg ik dat God voor ieder zorgt en elk zijn deel geeft, en wat Hij beschikt zal toch wel wijs en goed zijn."

Die laatste beschouwing van den ontvanger was zóó juist en zóó waar, dat mevrouw WESTER en BAR haar volkomen beaãmden. »Apropos van je kinderen," zeide BAR, »daar heb ik heel niet aan gedacht, zijn ze wel, mevrouw? CAROLIETJE en CARELTJE.....?'

»CHARRELTJE," zeide mevrouw verbeterend, »O dank u, bijzonder. Zij zullen zeker wel zóó eens binnenkomen — wacht" — en zij schelde.

»Dat verheugt mij," zeide BAR. »'t Is 'n groot voorregt als die kleine springers flink opgroeijen. Bij onzen buurman KLINKERT is het altijd gehaspel, dan is de een ziek en dan de andere, altijd wat."

»Och gruns," hernam mevrouw, »dat komt ook, omdat die menschen geen tact hebben om met kinderen om te gaan. De manier van opvoeding, mijnheer BAR, o dat scheelt zoo énorm veel: weet u, ik vertroetel de kinderen niet, ik laat ze bij goed weer de lucht genieten, dat versterkt, maar goed warm gekleed, flanel, flink flanel, en dan goed gezond voedsel, ziet u, men men kan er veel aan doen."

»Alles kan men er aan doen," riep WESTER, »dat heb ik ondervonden. Mijne ouders hebben mij even zoo opgebracht, en ik ben, zoo veel ik mij herinner, nooit ziek geweest. Altijd krachtige spijsen. Vleesch, weetje, dat geeft vleesch, en als vader wijn dronk dan moest WILLEM ook eens drinken."

»Ferm he!» liet hij er op volgen, zijne ietwat corpulente gestalte beschouwende, »en een borst — als een aanbeeld, kijk maar,» en hij gaf drie harde slagen op de zich verheffende borst. »Eigen schuld, eigen schuld, man, als de kinderen papkinderen blijven. Geef ze lucht; geef ze krachtig voedsel; bewaar ze voor kou of hitte, en je zult sterke menschen vormen.»

Gedurende WESTERS oogenschijnlijk zoo steek houdende alleenspraak, was inmiddels TRUITJE op het schellen van mevrouw binnengetreden en belast geworden om den jongen heer en de jonge jufvrouw binnen te brengen; en juist had de ontvanger geëindigd, toen TRUITJE met een: »Toe SJARRELTJE,» en »toe KOBLIENTJE,» de beide blozende, maar schuchtere kinderen de kamer binnendrong.

»Welnu kinderen, hoe is het?» riep mevrouw WESTER de kleinen toe: »wat blijf je lui daar aan de deur, als stoutertjes, staan? Kom, gaat eens spoedig naar mijnheer BAR en vraag mijnheer eens, hoe hij vaart.»

De kleine zwarte krullebol keek zijn blond zusje aan, die, met het vingertje in den mond, langs haar neusje keek, en zich eensklaps vermannende smeed hij zich op den grond, kroop op handen en voeten onder de tafel en begon zijne moeder aan de japon te trekken.

»Foei, stoutert, foei, kom onder de tafel uit,» zeide mama weder, en kom jij dan ook bij Maatje, KAROLIENTJE. Foei, wat ben jelui nu dolle kinderen 't Is anders een origeneeltje, die jongen,» vervolgde mevrouw, vriend BAR aanziende, »al-tijd..... vol grapjes, dan dit en dan dat; hê wes' — o gisteren nog; nou moet u weten, dat de meid kwam zeggen, dat KOBUS KNOR er was om een centje, weet u. Nu was CHARRELTJE juist binnen. Ik gaf hem een aalmoesje voor den armen man en nu liep de guit er mede naar de deur, maar terwijl hij hem de gift» (mevrouw kon er niet toe geraken, om de aalmoes bij den waren naam te noemen) »in de hand stopte, begon de schalk tevens vreeselijk te knorren, even

als hij de biggen bij buurman had hooren doen. — Weet u, de man heette KNOR,” liet mevrouw er nog op volgen, vreezende, dat BAR de aardigheid niet begrepen had.”

»Ha, ha, ha,” lachte BAR — wel een weinig gemaakt, en het echtpaar WESTER meende, bij de herinnering van die aardigheid, te stikken van 't lagchen.

»Knurr, knurr, knurr,” klonk het, zeer onnatuurlijk, biggengeluid nu eensklaps van onder de tafel, en toen daarop het gelach nog verdubbelde, knurde het ook nog eens zoo hard, en KAROLIENJTJE, die toch ook eenig aandeel in de geestigheid van haar broertje scheen te begeeren, dook insgelijks en knurde met CHARRELTJE, zoo onnatuurlijk schel, dat het akelig was (behalve voor de ouders) om aan te hooren, »Schei toch uit, schei toch uit,” riep de ontvanger nu eindelijk, toen het geknurr wat heel lang duurde en hij zag dat BAR niet meer lachte. »Kom er uit, bengels, of ik zal je dit en dats eens anders spreken.” Wij weten het, WESTER hield van eene krachtige opvoeding. Dit tusschen twee haakjes.

Voor het dit en datse gesprek schenen genoemde bengels, onder de tafel, minder bevreesd te zijn, dan wanneer ze voor den dag kwamen, en dus oordeelden ze het verstandiger om maar te blijven waar ze waren.

WESTER, die te gemakkelijk bij zijn kagcheltje zat, dan dat hij zijne bedreiging gevold zoude geven, veranderde van stelling, en zeide. »Kom nu, aardige schelpjes, kom maar voor den dag, dan zal moes je wel wat uit het trommeltje geven.”

Daar had vader WESTER de juiste snaar getroffen en in een oogenblik stonden de schelpjes aan moeders schoot, die, haar wereld kennende, nogmaals den heer BAR »een gevalletje” aanbood en toen aan de kinderen het beloofde toereikte.

»Ajakkas bitterkoekjes — die lust ik niet,” zeide het manneke de tong uitstekende, »'k docht dat 't theeschuim zou zijn.”

»Lust je dat niet?” zeide mama, »goed dan, daar KAROLIENJTJE, daar heb je 't bitterkoekje van broertje er bij.

KAROLIENJTJE, die het koekje No. één al naar binnen had

greep haastig naar No. twee en wilde het juist aan den mond brengen, toen CHARBELTJE, met de lieve woorden, »blijf af, lillekert,» haar een nijdigen slag met zijn klein handje op het aangezicht gaf. Daar waren de poppen aan 't dansen. KAROLIEN-TJE, die het koekje uit de hand was gevallen, gaf schreeuwende weerom wat ze van broertje ontvangen had. *Klets, klets* ging het nu van weerskanten, en het gehuil en geraas was zoo onverdraaglijk, dat zelfs mama het geraden vond, daaraan een einde te maken, en opstaande nam zij de kinderen ieder bij een arm en verliet zoo met de lieve spruitjes de kamer.

»'t Heeft wat in,» zeide WESTER, toen die bui was overgedreven. »Trouw nooit, als de rust je lief is; 't heeft wat in, eer de jongens gevestigd, en de meisjes aan den man zijn. — Waarachtig, 't is 'n mooie maar 'n moeilijke betrekking, het vaderschap; ik beloof je, dat er met die snaakjes wat te stellen is.»

»Ja 't is zeker hard, zooals je er voor tobben moet,» zeide BAR glimlachend. »Ik heb waarlijk medelijden met je.»

Mevrouw WESTER was weder binnengetreten, en met de vergoëlijkheid dat CHARBELTJE een weinig koortsig was en KAROLIEN-TJE van ieder ander alles, maar van broertje niets, verdragen kon, gaf zij manlief een beduidenden wenk, die daarop inviel:

»Komaan, als BAR lust heeft, met plezier. Hou je van een ombertje, vriend? We hebben 't zoo even over afzetterij gehad; kom, we zullen eens zien, WIMPEJE, of we BAR het beursje wat kunnen ligten. Ik zag met genoeg, dat het wèl voorzien was.»

BAR vond in dat laatste gezegde wel iets streelelends en blufte, »och, dat hij maar iets bij zich gestoken had; men kon nooit weten, hoè het te pas kon komen,» en besloot:

»Met genoeg, vriend. Ik ben wel een brekebeen; maar met toegevendheid van mevrouw zal ik er misschien wel door rollen.»

De meid werd weder gescheld. Het fraaije speltafeltje werd door haar aangedragen, twee bougies op zilveren kandelaars werden ontstoken, de stoelen werden bijgeschoven, TRUITJE nam, op bevel, den theeboel mede, om achter af te wasschen, en de echtgenooten met den vriend plaatsten zich aan de ombretafel.

»Sans prendre, met vijf matadors en vôle, in de beste,» zeide mevrouw WESTER met een effen gezigt, toen er reeds eenige spelletjes waren gespeeld, die haar een berg viesjes hadden bezorgd. »Sans prendre, matadors, vôle, beste,» vervolgde zij nadenkend, »zesentwintig, heeren!»

»Wel beestachtig,» riep de ontvanger, »da's waarachtig afzetterij. Hoe is 't WIM? schaam jij je niet? speel je wel zuiver?»

Mevrouw WESTER kreeg een kleur als vuur, en antwoordde: »Foei man, is dat nu een uitval? je moest een beetje op je woorden letten, hoor je.»

»Nou daar zijn ze;» hernam de ontvanger, haar de vieses toeschuivende. BAR deed met een vriendelijk lachje, als ontving hij er eens zooveel, hetzelfde, en het spel werd voortgezet.

Behalve de gewone ombretermen, als: vragen, passen enz. enz. werd er weinig gesproken. De ontvanger alleen kraamde somwijlen de ouderwetsche geestigheden uit, van: Alle menschen hebben harten; alle honden krijgen schoppen; alle huzen hebben ruiten en alle paarden eten klaver, terwijl, met al die aardigheden, de echtgenooten WESTER in compagnie het viesjesdoosje van den gast, tot op twee na, hadden leeg gespeeld.

»Hoe is 't WIM,» sprak WESTER weder, »komt er niets? onze man moet wat te drinken hebben, want zoo gaat het niet. Mij dunkt, een flink glas punch zal je nieuwen moed geven, BARTJE. Kom WIM, laat jij die boel eens aanrukken, dan zullen wij er den brand nog eens insteken.»

Het spel werd nu een oogenblik gestaakt. De brand werd er ingestoken. De punch rukte aan, en toen het eerste glaasje was ingeschonken zeide WESTER, als viel hem die vraag nu

pas te binnen: »Sakkerloot ja, we hebben nog niet eens 't viesje bepaald. Hoeveel speel jij altijd, BAR?»

»Och, onverschillig,» antwoordde BAR, »zooals je gewoon bent.»

»Ja,» hernam WESTER, »ook al ongelijk: baron VAN DRUMFEL wil nooit minder dan een kwartje, maar dat vinden wij wel wat kras; vindt ge niet?»

»Och!» zeide BAR, zich groot houdende, schoon hij het niet *wel wat*, maar vreeslijk kras vond.

»En jij, WIM?» hernam WESTER.

»Dat moeten de heeren weten,» antwoordde mevrouw, »Je weet wel, WES, 't is mij volkomen hetzelfde.»

»Nou komaan dan maar,» zeide WESTER, en vervolgde, als ware hij de verliezende persoon: »'t kan lijen van avond, de Holsteiner is er goed voor.» —

Mevrouw bood nu den heeren de ingeschonken punch en plaatste zich toen weder aan haar ombrepartijtje.

»O! als u niet kwalijk neemt,» zeide BAR, »mag ik dan zoo vrij wezen, dezen kandelaar op de groote tafel te zetten: 't is wat gedrongen — en met het glaasje.»

»Wel zeker,» zeide mevrouw, terwijl ze haar fijn geborduurd zakdoek opraapte en met een bloedrood gezigt weder te voorschijn kwam.

De kandelaar werd verplaatst, het partijtje voortgezet, de flesch met siroop van punch dapper aangesproken, en BAR, die zich nu meer en meer door de fortuna begunstigd zag, had niet alleen zijn verlies herwonnen, maar moest, toen de klok twaalf uren sloeg, aan zijn vriend reeds vijftig viesjes te goed houden, terwijl mevrouw hem insgelijks reeds een twaalfstal was schuldig gebleven.

»De d..... mag weten wat die kaarten bezielt,» riep WESTER eindelijk met een glimmend gezigt. »Ik krijg geen enkele kaart. — Kom, sans prendre.» — WESTER verloor de sans prendre. De aardigheden van den ontvanger werden langzamerhand van wat platter allooi en mevrouw WESTER, die weer

wat opgekrabbeld was, terwijl manlief steeds verloor, vond het raadzaam, om onaangenaamheden te voorkomen, het spel te eindigen, en zeide dus, ter zijde naar de pendule ziende: »Wat dunk je, WES, zouden we ook toertje bepalen?»

»Mij goed, voor den w....,» riep de ontvanger, »aan jou, WIM, geef op.» Het toertje, dat WESTER geen voordeel aanbragt, was dan eindelijk afgespeeld, en met een verlies van zes en negentig viesjes aan BAR en een vijftal aan zijne WIM, stond de ontvanger op, en zich geweld aandoende om voor den vriend zijn fatsoen te bewaren, betaalde hij met schijnbare kalmte de vier en twintig gulden aan BAR en één gulden vijf en twintig aan zijne vrouw.

Het eenvoudige boterhammetje, dat BAR door mevrouw werd verzocht voor lief te nemen, kwam langzamerhand op de tafel en bestond uit eenige broodsoorten, benevens ossentong, rookvleesch en kaas, terwijl de ansjovisch met geroosterd brood en de fraaije porseleinen schotel met heerlijke kastanjes gevuld, het eenvoudige voltooiden.

Komaan,» zeide WESTER, die, nu de kaarten maar uit de handen waren, ook weer de oude was, »komaan, tast toe — waar beginnen we meê, poes?»

»Zouden we niet eerst....» sprak mevrouw, terwijl ze met gevouwen handen en half gesloten oogen de heeren beurte- lings aanzag.

»Bidden?» zei WESTER — »wel lieve Hemel, wat 'n onschuld! Kom, je bent toch wijzer en BAR ook, zoo ik hopen wil. Wat 'n dwaasheid — bidden als je alles voor den neus staat. 't Is goed als de kinders er bij zijn; maar die comedies, daar hou ik niet van.»

In steê van het bidden, dat, wel is waar, een ernstig gebod is, maar dat WESTER *dwaasheid* oordeelde, onstond er, om de juiste aanmerking van den ontvanger, weder een da- verend trio-gelach. —

De goede gaven werden genuttigd en het gesprek, dat steeds levendig en luidruchtig bleef, waartoe een stevig glas wijn

veel bijbragt, kwam weder, bij het keuren der fijne botertimpjes, op de duurte der levensmiddelen, en mevrouw WESTER zeide: »Ja, 't is nu niet om over te klagen, maar zou u wel willen gelooven, dat die kleine eenvoudige broodjes nog vijf centen het stuk kosten.»

»Lieve hemel!» riep BAR, die eigenlijk niet wist wat ze in de gewone tijden kostten.

»Och, leuter nou toch niet weer over die akelige prijzen van eten en drinken; 't is altijd hetzelfde liedje,» zeide WESTER. »Je hebt immers alles wat je wilt. — Komt ze te kort met het maandgeld, weet je, BAR, dan is WESJE er goed voor. Allô BAR, drink je glas eens uit, en WIM, maak jij dan, dat we den grijsaard eens te zien krijgen.»

De ui van WESTER was WIM bekend en spoedig stond de flesch champagne met de verzilverde kurk voor den ontvanger.

»Nee, doe dat nu niet,» zeide BAR, wien al die overvloed toch eenigermate tot nadenken bragt. »Waarlijk, het is meer dan wel; denk toch ook aan de dure tijden.»

Dat was beleedigend, en BAR zag, dat WESTER, die, schoon dorpsontvanger, toch een zeer welgesteld man was, het bloed naar 't aangezigt steeg. »Hoe, wat meen je?» riep hij, met moeite een nog heviger toon onderdrukkende. »Denk je, dat ik er krom voor zal moeten liggen? — Meen je, dat zoo'n lamme flesch me ruïneren zal? — Lus j'em niet, à la bonheur, maar geen glosses as je blief.»

»Heer — WES,» zeide mevrouw, die zag dat BAR verlegen met de zaak was.

»Tutterletu,» hernam WESTER, het ijzerdraad losdraaijende, »ik weet wel, BARTJE meent het zoo niet; excuseer m'n uitval; maar dat takseren vind ik zoo miserabel. Les bons amis,» en *pat* vloog de kurk naar boven, terwijl mevrouw, haar fatsoen houdende, geen gezigt vertrok, om niet te tonen dat zij er bang voor was.

. Weldra parelde nu het kostbare vocht in de lange glazen, en de verschillende vriendschapstoasten, die met dat edele nat

waren gedronken, werden besloten met den (gloeijenden) toast van WESTER: »op den aanhou van de vorst,» omdat de sneeuw nu juist mooi lag en hij met BAR en WIM morgen eens ferm dacht te arren. —

De pendule sloeg half één, en mevrouw, die al eenige malen een geeuw onderdrukt had, maakte de opmerking dat mijnheer BAR wel vermoeid zou zijn, dat hij zeker wel trek naar de veren zou hebben en dat ze dat ook wel begrijpen kon, na zoo'n wandeling enz. enz.

»Loop, we zitten nog veel te fideel,» zeide WESTER, »als jij wilt, ruk er dan maar uit; wij knappen nog een grijsaardje. Nacht poes, laat de boel maar staan, dat kan TRUI morgen wel aan kant maken.» —

De poes, die waarlijk slaap had, scharrelde nog zoo wat hier en daar, ontstak toen een der gereedstaande blakerkaarsjes, en, met een: »La bonne nuit, mijnheer BAR» en een: »Tot zoo, WES,» maakte zij haar bevallig compliment voor de heeren. BAR stond natuurlijk ook op, maakte eene eenigzins vreemdsoortige buiging voor zijne gastvrouw en op haar gezegde: »Als u soms te weinig dek mogt hebben, zult u dan maar zoo goed zijn het donzen dekbedje van het andere ledikant op het uwe te nemen,» was het bescheid: »O, u is wel goed,» en mevrouw vertrok.

»Zie zoo,» zeide WESTER, terwijl de kurk van den tweeden grijsaard met krachtig geluid hare gedwongene plaats verliet. »Als de wijfjes van den vloer zijn, dan worden de vrienden eerst fideel. Deksels, nou mosten we VAN DRUMPEL nog hier hebben! Ken j'em, 'n eeuwige fideele kerel. Je hebt van avond geomberd, maar je moest eens met hem spelen. 't Is meestal twee, drie uur, eer we ophouden, en dan kun je na-gaan — 'n kwartje. — 'k Heb laatst eens drie en veertig gulden verloren, maar eergisteren er ook weer dertig gewonnen. »L'or n'est qu'une chimère; sachons, sachons nous en servir,» toe drink uit — of wil j' 'n bierglas. Hier, pak aan... maar die weergasche lamp — is ie lens? toe pomp eens op. — »A la

santé des belles, à la santé des belles.”” Zoo zong en rede-
neerde WESTER op verhoogden toon voort, en BAR, die de oogen
haast niet open kon houden van vermoeienis en van nog
iets....? pompte met een onvaste hand de modérateur op en
zeide, zich geweld doende om iets te zeggen (want het spraak-
water heeft bij sommigen ook eene andere werking): »Ze ver-
slinden veel, die mod-de-rateurs.”

»Verslinden, bah! oude wijven praat,” riep WESTER, wien
soortgelijke aanmerkingen in 't geheel niet meer bevielen. »Ver-
slinden? denk je, dat ze champagne slurpen? Als de olie drie
gulden de flesch gold — maar nou! 't is 'n lamme aanmerking.
Schenker schenk er nog eens in” — en de ontvanger ver-
volgde, inschenkende en drinkende, zijn schor aangeheven lied.

BAR, wiens gestel tegen die verschillende soorten van geest-
rijk vocht, als punch en diverse wijnen, niet bestand was,
voelde zich lang niet prettig, en hadden de verschillende spij-
zen hem best gesmaakt, ze droegen nu zeker niet bij om zijn
toestand aangener te maken. Ernstig begon hij alzoo op het
middel te zinnen, dat hem in 't bed kon brengen, en zeide
dus, zijn vrolijken(?) gastheer aanzieude: »Deksels wes, we
mosten nou ook maar verkassen. Ik ben, om je de waar-
heid te zeggen, vreeslijk moe. Zeg, wat dunk je....?”

»Allemagtig flaauw!” schreeuwde WESTER. »Voor mijn
part, snij uit maar; als DRUMPEL hier was, dan zou je wat
anders zien: Vive la compagnie, vive la, vive la....” BAR,
die begreep, dat er toch een eind aan moest komen, stond
op; gaf den steeds doorzingenden vriend den nachtgroet met
een handdruk, en met onvaste schreden ging hij naar zijn
blaker, ontstak de kaars en met een: »Nee maar wes, je
moest nu ook gaan,” verliet hij de kamer en vraagde het zich
toevallig(?) in den gang bevindende TRUITJE, hem de logeer-
kamer te willen wijzen, die gediensig aan dit verzoek voldeed
en den logeergast met een: »Ge'n nacht menheer” verliet.

De koude van de logeerkamer, hoewel er in den vooravond
een turfje had gebrand, deed BAR een weinig bekomen, en

zich spoedig ontkleedende, dacht hij nog — schoon vrij verward — aan koude en warmte, aan honger en overvloed, en besloot, zijn anders gewoonlijk avondgebed maar niet te doen, aangezien het toch wat te erg was: om eenigermate *beneveld*, voor den grooten Koning te verschijnen.

Wat WESTER betref — toen de tweede grijsaard ledig was — BAR had er maar één glas van gedronken — vielen hem de oogen digt en hij sliep in de huishoudkamer.

TRUITJE kwam — toen het stil geworden was — eens een kijkje nemen, en haren heer in de diepste rust ziende goot zij de kliek rooden wijn in een bierglas, keurde eenige timpjes en krentebroodjes haren smaak waardig en keerde naar de keuken terug, waar zij de duttende keukenmaagd, met de woorden: »Kom maar naar bed; 't is binnen tot rust,» tot den togt naar het meiden-kamertje overhaalde, waar die twee zich ook spoedig in den slaap als verloren.

EEN ANDER VERTREK.

Weinige oogenblikken na dat het postkarretje op den grindweg tusschen de dorpen H. en O. was voorbijgereden, werd de deur van een armzalig hutje, op eenigen afstand van dien grindweg gelegen, door een armoedig gekleed persoon geopend, die daarop haastig en blootsvoets binnentrad en de deur achter zich dicht wierp.

»Hebt ge wat, KOBUS?» zeide eene vrouw, wier gelaat, door de stralen der, straks verrezene, maan zichtbaar, de schrikkelijkste sporen van ellende en kou vertoonde, terwijl zij een klein in lompen gewikkeld kind door wrijven en beadememen zocht te verwarmen.

»Hebt ge wat, KOBUS?» herhaalde zij, daar de man, buiten adem als hij was, nog geen antwoord gegeven had.

»Zoo veel als gij,” antwoordde de man eindelijk, »honger heb ik; en dan vijf centen voor ons avond-eten. — Met ons zessen,” liet hij er schamper op volgen.

»Goddank! toch wàt,” riep de vrouw, »en hebt ge daar geen brood voor gekocht?»

»Brood?” zeide de man, — »voor vijf centen brood.... met ons zessen.”

»Beter wat, dan heel niets,” hernam de vrouw, die gedurig met een naren hoest te kampen had, »al was 't maar voor DORUS en MARTJE. Och, die kinderen liggen al sedert een paar uur, en kijken zoo raar, en zeggen ook niets.”

»MART ook al?» riep KOBUS.

»Ja, zie maar,» hernam de vrouw, »daar liggen ze in de bedstee; 'k heb ze nog met een wis stroo wat ingestopt, maar de wurmen zijn net zoo koud als steen. Dat ge dan ook heel geen brand hebt meêgebracht!» liet zij er, half droevig, half verwijtend, op volgen.

»Maar om Gods wil! waar van daan?» sprak KOBUS, door het onschuldige verwijt diep getroffen.

»Och ja, waar van daan, ik weet het ook zelve niet,» hernam de vrouw; »maar hoe komt BEREND WILLEMS dan altijd aan brand en kost?... MELISJE is er straks nog even geweest, maar ze had gewatertand van de heerlijke pot met aardappels, die er over 't vuur hing.»

»Aardappels over 't vuur.....» zeide KOBUS nadenkend, terwijl hij, de armen slingerend, telkens met de handen tegen 't lijf sloeg, om ze eenigzins te verwarmen. — »Aardappels over 't vuur.....»

»Ja vader,» sprak de zwakke, maar lieve stem van een meisje, dat, in een hoek der hut gezeten, geheel onzichtbaar was. »En ik zag, dat ze gescheld waren ook, want vrouw WILLEMS goot ze juist af, toen 'k inkwam, maar ze zei niet eens, of ik er een hebben wou. He! ze zagen er zoo lekker uit. Ik vroeg wel aan vrouw WILLEMS, hoe ze daar toch aankwam, maar ze zei daar niets op, dan: »Ja, dat zou je wel weten willen,» en toen heb ik me daar gewarmd, doch ging heen, toen ze aan 't eten zouden gaan, want ze zeiden in 't geheel niet, of ik eens meê wou pikken.»

»En waren ze gescheld?» vroeg de vader.

»Ja vader,» antwoordde het kind.

»Dan konden ze ons toch de schillen wel geven,» hernam KOBUS. »Loop jij er maar eens heen, GEERTJE, en vraag het aan vrouw WILLEMS, omdat de kinders zoo'n honger hebben.»

»Maar wat zullen we met die schillen aanvangen?» zeide moeder GEERTJE. »We kunnen die toch zoo raauw niet gebruiken; waar kook ik die op? Heb jij brand, KOBUS?»

»Brand, ja brand,» hernam KOBUS, »als je wilt wat ik gisteren zeide, toen je niet wist hoe je het overschot van de armesoep zoudt warmen, die we maar koud hebben opgegeten. Als je wilt, wat ik toen zei, dan is er kans op, maar anders.....»

»De achterdeur?» zeide GEERTJE, vragend naar de ruw in elkander getimmerde deur ziende, »maar dat mag niet.... As 't ons eigen was! Nee KOBUS, begin zoo iets toch niet.»

»Beginnen!» riep KOBUS met een nare stem, die de goede vrouw geweldig deed schrikken. »Eens moet er begonnen worden. — Wat wil je dan, vrouw? Wil je dan, dat we als beesten zullen verhongeren en bevroren? Nee, begonnen moet er worden. Heb je geen medelijden met die stakkers van kinderen, die ge toch gedragen en gezoogd hebt? Ik prijs je met je strikte eerlijkheid, maar als God je de middelen toont en de menschen je den nek toedraaijen, waar zul je dan heen met je eerlijkheid, waar blijf je dan met berusting en stilzwijgen?... Je verhongert, je sterft: ik en gij en de kinderen ook. Er mot begonnen worden, vrouw, zeg ik je. God is goed en Hij gunt ons wat, maar de menschen — 't is zoo weinig. — Geen werk, nergens werk — en de bedeeeling? een gulden in de week — voor man, vrouw en vier kinderen, die uitgeteerd en bevroren zijn — en dan die weldadige soepbedeeeling,» vervolgde hij schamper lachende: »éénmaal in de week, 't is 'n heele verkwikking... ja, maar leeft eens van twintig stuivers en een paar porties soep in de week. — Er moet begonnen worden, vrouw, geen bedenkingen meer. Ge bent me met de kinderen te veel waard, om oë allen te zien martelen. Dáár, daar heb je den zak — doe wat ik zeg en haal dé schillen bij WILLEMS, 'k zal ondertusschen wel brand bezorgen. Die planken zijn uit Gods boomen gezaagd en het verstand is ook een gave Gods, en mijn verstand zegt me: bewaar je zelf, KOBUS, en je vrouw en kinderen, voor 't ergste.»

Vrouw GEERTJE, die steeds haar jongste kind had gesold en gekoesterd, zoo veel haar mogelijk was, had gedurende de beschouwing van KOBUS eenige zuchten en tranen niet kunnen weerhouden en het oudste meisje zat te klappertanden van de koude.

»Ge hebt meer verstand dan ik, KOBUS,» zeide GEERTJE eindelijk, »maar als ge die deur verstookt, dan zal 't er niet beter op worden. De wind staat er juist zoo fel op, en dan zitten we zoo goed als buiten.»

»Nou, beter vuur en wat eten met de hut open, dan die deur met reten,» hernam KOBUS. »Ge weet wel, 'k zou 't niet doen; 'k zou nog liever 'n wilg omhakken, maar 'k heb m'n bijl, m'n hak, m'n schop, alles al aan BRAM verkocht. De deur zal 'k met de handen wel klein krijgen. Kom vrouw, geef 't kind maar aan MELE en bedenk je niet langer. Neem die centen ook mede en koop er, als ge 't krijgen kunt, wat brood voor.»

Wat vrouw GEERTJE dacht, uitte zij niet, maar opstaande nam zij de centen, gaf het kind aan het bibberende meisje, en den ouden zak, die KOBUS tot hoofddekkel had gediend, opnemende, verliet zij met een: »In 's Hemels naam!» de armoe-dige woning.

KOBUS nam, zoodra GEERTJE vertrokken was, den ouden stoel waarop zij gezeten had, plaatste dien voor de bedoelde achterdeur, beklom den zetel, trok de bovenscharnier uit den deurpost, daarna dien aan het benedeneinde en ligtte gemakkelijk de ruwe deur uit hare hengsels. Met meer kracht dan men aan dat vermagerde ligchaam zou hebben toegeschreven, sloeg de arme man op de punt der ijzeren vuurplaat de deurplanken aan stukken, en terwijl hij met dien tamelijk zwaren arbeid bezig was en zich daardoor een weinig verwarmde, joeg de noordoosten wind, die juist tegen de achterzijde der hut loeide, zoo koud en hevig naar binnen, dat het arme MELISJE, schamel gekleed en door-koud als ze was, door de

koude zoo hevig bevangen werd, dat ze, met het beter gedekte jongste zusje in hare armen, langzaam van het bankje, waarop zij gezeten had, bewusteloos achterover viel.

»Toe MÉLE,» zeide KOBUS, die steeds druk in de weer bleef om de brokken hout stuk te slaan: »leg klein GEERTJE maar even bij de jongens in de bedsteê en zoek dan eens, vlug als een kind, de weggesprongene spaanders op. — Kom, waar zit je?» hernam de vader, terwijl hij naar het meisje omzag, dat bewusteloos nederliggende geen antwoord gaf. »God! wat zie ik?» riep KOBUS eensklaps, terwijl hem het stuk hout uit de hand viel; »ben je niet wel? MÉLE, MÉLE, wat scheelt je? Groote God! wat moet ik toch beginnen!...» en de verschrikte vader liep op het teedere meisje, dat nog steeds haar zusje in de armen had, toe, nam haar de kleine af, legde die bij de andere kinderen in de bedstede, en het meisje daarna optilende, wreef en schudde hij haar de verkleumde leden, en zocht haar alzoo in het dierbare leven terug te roepen. Eenige minuten mogt hij alzoo zijne krachten hebben aangewend, toen het beeldschoone, maar nu als marmer versteende meisje, rillend en klappertandend, de eerste teekenen van leven gaf. — »Groote God, heb dank!» riep de vader, toen hij zijne pogingen met dien heerlijken uitslag beloond zag, en zijn kind kussende en aan 't hart drukkende zocht hij, haar in den linkerarm houdende, met de rechterhand naar de tondeldoos. De ongelukkige man bezon zich echter, ook die doos reeds voor weinige centen te hebben verkocht, en legde nu zijne herlevende dochter al mede bij de andere kinderen, ontdeed zich van zijn lappen buis, wierp het over de ongelukkige telgen der armoede, en liep, zonder zich zelve verder te kunnen dekken, ter deure uit, om, zoo mogelijk, bij den naasten buurman eenig vuur te bekomen, ten einde zijn hout te ontsteken. —

Akelig hilde de koude nachtwind door de nu uitgehaakte achterdeur de hut binnen en blies met zijn scherpen adem doodende pijlen in het vertrek.

't Was zoo omtrent denzelfden tijd, dat de heer BAR bij den

ontvanger WESTER de opmerking maakte: dat hij het toch zoo regt gezellig vond, wanneer het buiten zoo *akelig koud* en men binnen zoo fideel en warmpjes gezeten was.

't Duurde niet lang, of KOBUS kwam ademloos de hut weder binnen met een stuk brandend hout, dat hij, met bidden en smeeken, van één zijner brandhebbende naburen bekomen had. Fluks wierp hij zich op de, van koude knikkende, kniën, en zocht met de splinters en spaanders, door krachtig blazen, vlam te bekomen. In 't einde gelukte hem zijne poging en met oogen glinsterend van blijdschap zag hij de heldere zich verspreidende vlam en voelde hij de verkwikkende, hoewel nog minder dan matige warmte.

Aandoenlijk was het nu, zoo als de arme vader zijne vier verkleumde kinderen één voor één uit de bedstede nam, ze wreef en schudde, en daarna op de vuurplaat in de hoeken onder den schoorsteen als 't ware te ontdooijen zette.

Schoon die spoedige overgang van de uiterste koude tot de brandende hitte van het hoogopvlammende houtvuur ook inderdaad zeer nadeelig was; het minnende vaderhart oordeelde warmte, ja ook de hevigste warmte, het eenige redmiddel voor zijne lievelingen, en, in zijnen warmen ijver, had hij het verkleumde MARTJE, zijn lieveling bij uitnemenheid, wel boven de vlam willen houden, zoo de angst om het kind te branden hem niet daarvan hadde terug gehouden.

Zoo bezig zijnde om het vuur levendig te houden en de kinderen beurtelings te ondersteunen, of voor schroeijen te bewaren, was het, dat de holle borsthoest van GEERTJE, nog buiten de hut, den man hare terugkomst meldde.

Kort daarop trad de vrouw, steeds akelig hoestende, de woning binnen. Haar gelaat was, zoo mogelijk, ifog verkleumder dan vóór haar vertrek, en toen zij het schouwspel aan de haardstede gadesloeg, voelde zij den ellendigen toestand van haar gezin des te levendiger, en luidkeels snikkende viel zij afgemat op een stoel neder.

»GEERTJE, kom krijg niet,» sprak KOBUS, haar bij de hand

vattende. »Dat kan — dat *kan* ik niet zien. Als ge me niet heel van streek wilt brengen, hou dan die tranen in. Kom, zie eens — toe zie dan m'n lieve, m'n beste GEERTE, zie dan, hoe 't vuur helder brandt. — En de kinders er bij! Hebt ge de schillen, m'n wijfke? Kom, gaauw dan, maar krijt toch zoo niet, zie, dat breekt me het hart.»

GEERTJE kon door het hoesten en schreijen geen woord uitbrengen, maar wees op den ledigen zak, dien zij, bij het binnenkomen, had laten vallen, en haren man een papier gevende, waarin drie sneden roggebrood gewikkeld waren, bragt zij met moeite een, »KOBUS — dat — is — alles,» uit.

»Drie sneden brood, en niets anders,» sprak KOBUS met een onbeschrijfbaar gevoel. »Hebben ze jou, arme, goede vrouw, zoo kunnen afschepen. O! die vervl....» en KOBUS smoorde eene krachtige verwensching, waarmede hij zijn gemoed had willen verruimen, op de lippen. Vrouw GEERTJE deed zich geweld om hare tranen te weerhouden, en toen de hoestbui haar voor eenige oogenblikken verlaten had, sprak zij, hoewel het spreken haar moeilijk viel: »Ja KOBUS, bij WILLEMS heb ik niets gekregen. Toen ik met mijn verzoek aankwam, bragt de vrouw mij met onvriendelijke woorden aan 't verstand, dat ze 't zelve wel op kon en dat, zoo *wij* die schillen konden gebruiken, zij ze ook wel zou verorberen; dat ik, om te bedelen, bij de verkeerde was, en ik mij liever bij de grooten moest vervoegen; en dat het juffcrachtige bij mij er nog te veel inzat en dat ik die fijne schoenen maar uit moest trekken. Vrouw WILLEMS zei,» liet GEERTJE er nog op volgen, terwijl hare woorden door 't hoesten werden afgebroken: »Bedel — vrouw — de aanhouwer — wint, en als ze niet — geven willen — doe dan als WILLEMS, die weet — er wel aan te komen.»

»De grooten, o! die grooten!» sprak KOBUS, die steeds bezig was geweest om zijne kinderen te koesteren en te ondersteunen. »Wat zouden ze zijn....! Geld maakt gierig — geld maakt barbaarsch, geld...»

»Nee, KOBUS, nee,» sprak GEERTJE weder, steeds hoestende. »Och, zeg dat niet! Nee! — O, ik heb het tegendeel — zoo ondervonden. — Ja, leefden zij nog die goede lui — waar ik negen jaren diende — leefde die goede baron RENNOLD nog en die — altijd zoo lieve mevrouw, geloof me KOBUS, we zouden niet zoo ongelukkig zijn. — Nooit ging een arme ongetroost van 't kasteel af — altijd zoo mild — altijd zoo bezorgd — och, ook voor mij zouden ze hebben gezorgd — maar ge weet het — beiden zijn ze, die brave menschen, op een reis in Engeland met den spoortrein verongelukt — en zonder testament gestorven — nee,» besloot GEERTJE, »goeden zijn er ook nog.»

»Geweest,» riep KOBUS, die bezig was om den aardappelenzak, dien hij los gescheurd had, voor de opening der achterdeur te bevestigen, daar de binnendringende koude heviger was, dan hij, in zijnen ijver om brandnoot te bezorgen, berekend had. — »Geweest, vrouw, maar RENNOLDSEN zijn er hier in 't dorp niet. O, ge weet niet, wat 't mij gekost heeft om aan de huizen te vragen — van daag voor 't eerst en dan het: »nee man,» of het: »mevrouw geeft niet aan de deur,» of »gaat naar de diakonie» te moeten hooren, of wel, bespot te worden, zoo als door het kind van dien gemesten ontvanger, die, toen de meid had gezegd, dat KOBUS KNOR er was, naar me toe kwam en een cent gevende met een ondeugend gezicht zich aan 't knorren zette, zoodat mij 't bloed naar 't voorhoofd steeg. Nee, zie vrouw, dat is om je dol, om je razend te maken; om gedachten bij je op te wekken, die de wet zegt, dat slecht zijn, maar die God niet kan afkeuren; om je.....» Doch KOBUS vervolgde niet, maar bedekte zijn voorhoofd, met beide handen.

GEERTJE had zich inmiddels eenigermate hersteld en, even hare verstijfde vingers bij 't vuur verkwikkende, nam zij klein GEERTJE weder in hare armen. MELISJE, bij wie de warmte heilzaam had gewerkt, was tot zich zelve gekomen, maar kon een bitter gekerm niet onderdrukken, wijl zij aan

al hare leden zulk een hevige pijn gevoelde, het natuurlijke gevolg der sterke hitte op het verkleumde ligchaam.

Hoezeer de honger de rampzalige echtelieden ook pijnde; hoezeer ze ook voelden, dat de behoefte aan voedsel meer dan groot was; de drie sneden roggebrood lagen nog steeds onaangeroerd op de tafel. Ja, zij wisten het: dat brood was slechts voldoende om één hunner, en nog maar eene geringe verkwikking, aan te brengen.

»Neem dan, vrouw, en eet toch wat,» sprak KOBUS eindelijk. »Ik heb al wat gehad toen 'k,» (maar KOBUS sprak onwaarheid) »toen 'k op weg was. Toe dan GEERTJE, eet een der sneën op en laten we dan de twee andere maar gaauw onder de kinders verdeelen.» KOBUS legde haar het stuk brood in den schoot, maar GEERTJE, hoe begeerig ze ook op dat schrale deel neerzag, neen, zij kon het niet over zich verkrijgen, om aan haar goeden KOBUS niets over te laten, en met de woorden: »Ik wil er niets van, als ge niet de helft neemt!» drong ze KOBUS de grootste helft van haar broodstuk op, en KOBUS, die 't maar niet wilde aannemen, moest toch eindelijk, voor de dringende woorden zijner vrouw, bezwijken.

Nu greep er in de ellendige stulp een tooneel plaats, dat den hardvochtigsten mensch zoude geroerd hebben. — De twee sneden brood, voor de kinderen bestemd, werden in vier stukken, naar hunnen leeftijd geëvenredigd, gebroken. Voor de kleine GEERTE gaf KOBUS aan zijne vrouw het kleinste deel, opdat zij het der anderhalfjarige kleine kruimsgewijze zoude toedienen. MELISJE, die langzamerhand minder pijn begon te gevoelen, bleef strak op haar aandeel staren en ontving het met koortsige vreugde. Daarna nam KOBUS de tweelingen DORUS en MARTJE op zijne knieën, en hoewel zijn troetelkind, het jongste der beide knaapjes, zoo stijf en dof en bleek was, terwijl de oudste, op de aanraking des vaders, kort ademende teekenen van herstelling gaf; — zij zouden — dit vertrouwde KOBUS vast — door de (schoon ook karige) verkwikking wel weder opfleuren.

GEERTE met de kleinste op den schoot, de zoontjes op

vaders knieën en het meisje met haar stuk brood op 't bankje gezeten, *zij gingen het eenvoudige voor lief nemen* ——— die arme menschen!

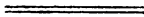
»Wilt ge bidden, MELISJE?» zeide moeder GEERTJE, en vader, moeder en dochter, zij vouwden de handen, zij sloten de oogen en het teedere meisje bad met een bevend stemmetje: »Zegen, Heere! deze spijs, amen.»

Ze hadden gebeden — de arme, maar eerlijke zielen, en in weinige oogenblikken hadden zij het karig stuk brood genuttigd. KOBUS, niet versterkt, maar, zoo mogelijk, nog hongriger door den nu opgewekten trek naar voedsel, wilde zijn jongste zoontje wakker schudden ten einde hem zijn ietwat grooter deel te doen nuttigen, toen een luide kreet van ontroering aan zijne lippen ontvlood en opstaande zette hij den pijnlijk trekkenden DORUS op den stoel, en met MARTJE op GEERTJE toetredende, riep hij onstuimig: »Hemel! vrouw, o! zie toch, is dat slapen? Ik weet niet, maar..... God! ik ben zoo ontsteld. Hij is zoo stijf; zie hij blijft zoo stijf. MART! MART! MARTJE!» vervolgde KOBUS, schreeuwende en het kind schuddende. »O! 't is verschrikkelijk! vrouw, spreek dan toch! is dat slapen, of is dat..... Nee, nee, nee, ge bent niet dood, mijn MARTJE,» en hij drukte het koude en verstijfde knaapje onstuimig aan zijne borst. De moeder, die bij de eerste woorden van KOBUS hevig ontsteld was opgesprongen, onderzocht haar kind, niet wetende, wat ze zelve te hopen of te duchten had, maar ach! ze kon geen antwoord geven, en of KOBUS al riep en smeekte en schier wanhopig met het knaapje rond liep, zij kon haar vermoeden niet in woorden brengen, maar roerloos en als verpletterd bleef zij staan en hare zwakke borst hijgde naar lucht.

»Nee — nee, dood is ie niet!» riep KOBUS weder met een holle stem, »nee, dat zou me vermoorden — vermoorden!» en of KOBUS nu, bij dat woord, aan de ontmoeting op den grindweg dacht, of dat er iets anders in zijn binnenste omging — hij rilde.

»Wasch hem met sneeuw!» klonk het nu uit de geprangde borst der moeder. De man liep naar buiten, wierp het kind in de sneeuw, waschte en wreef het al de ledematen, maar — 't waren al vergeefsche pogingen; het dierbare kind bleef stijf en koud als te voren, en met den uitroep: »Dood! dood!» stooft hij de hut weder binnen, liep als een waanzinnige met het dierbare lijkje rond, kuste en kuste nogmaals het magere verstijfde aangezigtje en toen, ja, de *man* brak in een onstuimig weenen los, dat akelig was om aan te hooren.

De zwakke, teedere vrouw, zelve overstelpt van smart, toonde ook nu die geestkracht harer kunne, waardoor deze zich in de pijnlijke oogenblikken zoo wonderbaar boven den krachtigen man weet te verheffen, en op den echtgenoot toetredende, wilde zij met de woorden: »Houd je toch krachtig, *KOBUS*; bedaar toch om Gods wil,» hem het lijkje uit de armen nemen, maar kon haar doel niet bereiken, want *KOBUS*, woest om zich heen ziende, riep akelig lagchende uit, terwijl hij met het lijk van zijn lieveling de deur der hut uit stormde: »Ze hebben hem vermoord, mijn jongen, ze hebben hem vermoord, die rijke beulen.....»

Buiten loeide de koude gure wind steeds bulderend en fluitend; buiten zwaaide de wintervorst zijn ijzeren sceptor, en — binnen de huizen der rijken, was het warm en wèl en overdaad, daar zaten ze vrolijk en koutend bijeen; en — buiten liep een wanhopig vader, met het lijk van zijn kind, met akelige voornemens rond, en in zijne verlatene hut was het vuur uitgedoofd en zat zijne weenende vrouw te bibberen, terwijl ze hare drie achter geblevene kinderen met haren pijnlijken adem in 't leven zocht te houden, en — binnen in de huishoudkamer van den ontvanger zat de man, die wel twintig gulden in de vier maanden voor noodlijdenden had uitbetaald en toch wel vijftig gulden aan den baron *VAN DRUMPEL* op ééne avond verliezen kon; daar zat hij, de beschonkene.

in den leuningstoel, met de bedrieglijke som van driehonderd gulden voor den Holsteiner in den zak; en -- buiten liep de man, die niets, niets te branden of te eten had; daar liep hij, de ongelukkige die toch een gulden in de week van de diakonie en soep van de soepcommissie kreeg. — Daar lag hij, de weldoorvoede ontvanger, die gezegd had: »geef den kinderen lucht, geef ze krachtig voedsel, bewaar ze voor kou of hitte en ge zult sterke menschen vormen"; en — buiten liep de man, die door ziekte had ingeteerd, die geen werk en geen geld had, en in zijne armen lag het kind, dat krachtig voedsel en deksel had noodig gehad — en in de hut waren er nog drie, die met hunne moeder ook honger en kou leden; en — boven op de kinderslaapkamer lagen de kleinen van den heer WESTER zoo warm en goed in hunne heerlijke bedjes, daar sliep dat schalksche knaapje, dat geen koekjes lustte en zoo geestig knorren kon, met de rozen op de wangen. — En boven op de logeerkamer sliep de man, die op den grindweg, met *weinig*, zoo veel goeds had kunnen doen, maar die *bang voor de armoede* was. Boven sliep hij onder het donzendekbedje, de man, die mede gelagchen had, omdat men die armoede bespote; daar sliep hij, die mede gelagchen had, omdat men het dwaasheid noemde, God om zegen over zijne gaven te bidden; daar sliep hij, die bevreesd was geweest voor den verloochenden God te verschijnen; daar sliep hij en droomde: hoe een armoedig man, met een hol uitzigt, hem op den grindweg om een aalmoes vroeg, hoe hij dien ongelukkige een gift onthield en hoe die rampzalige toen stokstijf op hem nederviel en hem stervende in zijnen val vermorselde.

NAWOORD.

Stemt gij ons toe, waarde lezer! dat er hier en elders avondjes, als bij den ontvanger WESTER, worden doorgebracht; o, oordeel dan niet, dat het avondje bij KOBUS overdreven geschilderd is. Vindt gij, in de eerste huishoudkamer, beelden die u bekend zijn; zegt gij met onzen ALEXANDER V. H., »ja, zoo zijn er»; o, haal dan over de tafereelen in de huishoudkamer bij KOBUS KNOR niet weifelend de schouders op; vraag niet, »Hemel, zijn er zoo?» Neen, bevat de eerste schilderij waarheid, de tweede bevat die evenzeer, en — gelooft gij ons niet..... ga en onderzoek, en bedenk, terwijl gij bidt: »Heere! leidt ons niet in de verzoeking»: gelijk ik den arme niet in de verzoeking zal leiden. — Indien er een onzer geachte lezers mogt zijn, die eene romantische ontknooping verwachtte; het smart ons, hem in dit opzigt te moeten mishagen. Wij blijven der waarheid getrouw, maar willen hem toch gaarne melden, dat de ongelukkige KOBUS, die zijne misdadige plannen verworpen had, 's morgens door de nachtwacht van O, met het lijkje van zijn kind, in den ellendigsten toestand gevonden werd; dat hij door die nachtwacht, met behulp van een' zijner makkers, naar diens woning gebracht werd, die hem met zijne medelijdende vrouw op de doelmatigste wijze verpleegde, totdat de arts, die inmiddels ontboden was, hem verder met Gods hulp voor zijn GEERTJE en overgeblevene kinderen in het leven terug riep. — trok zich de gemeente verder het

lot van het ongelukkige gezin aan, en KOBUS KNOR behoeft nu uwe aalmoezen niet meer. WESTER, met WIM en vriend BAR narden den volgenden dag in de sierlijke slede lustig door 't dorp, en in de Roskam van 't geval hoorende, wierp ook de ontvanger twee rijksdaalders in de bus, voor die arme menschen (want zoo kwaad was hij niet), en BAR deed hetzelfde, misschien nog wel iets meer, en zeide, weder in de narrenslede stappende: »Ja, als ik dat op den weg ook geweten had!» En wij, waarde lezers, schoon wij zeer wel weten, dat er de zoodanigen zijn als wij schilderden, wij weten het even zeer, dat er zich, in ons dierbaar Vaderland, nog *duizenden* bevinden, die (om bij onze handeling te blijven) RENNOLDSEN kunnen genoemd worden. En thans u allen dankende voor den aankoop van dit boekje, geven wij U de verzekering: dat de opbrengst, zoo hier als elders, op eene waardige wijze, tot leening van eerlijke armoede zal worden besteed. Mogt het zóó blijken, dat de u voorgestelde *winternacht* eenigermate uwe goedkeuring wegdraagt; zoodanig de mensch zijn vervuld van

DEN SCHRIJVER.

DECEMBER 1853.

Ernstig

